

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ СХЕМ ТА ТАБЛИЦЬ ПРИ ВИВЧЕННІ ШКІЛЬНОГО КУРСУ «БІОЛОГІЯ ЛЮДИНИ»

В.А. Кучерук¹, Ю.С. Шелюк²

^{1,2} Житомирський державний університет імені Івана Франка, вул. Велика Бердичівська, 40, Житомир, 10008, Україна

Широке використання інтерактивних методів навчання без сумніву сприяє ефективному вирішенню головної проблеми навчання – покращення якості знань учнів, підвищення ефективності навчання на уроках біології, що обумовлює актуальність обраної теми.

Головною умовою ефективності навчання учнів є доцільність обраних методів та форм роботи відповідно до мети навчальної дисципліни.

Одним із інноваційних підходів до викладання біології в сучасній школі є використання інтерактивних схем та таблиць [2]. На наш погляд, даний метод допомагає учням активізувати пізнавальну діяльність, що забезпечує свідоме сприйняття, систематизацію навчальної інформації і тим самим сприяє ефективному засвоєнню навчального матеріалу.

За допомогою схем та таблиць учні бачать структуру навчальної проблеми, ієрархічну підпорядкованість складових елементів певної системи, мають можливість самостійно або у групі працювати над завданням учителя, а після його виконання – презентувати й обговорити, що підвищує якість навчання [1]. Однією з головних умов використання схем та таблиць під час навчального процесу є формування їх безпосередньо на уроці, а не використання у вже готовому вигляді. Така тактика навчання стимулює учнів до пізнання етапності певного процесу та сприяє розвитку логіки мислення [3].

Враховуючи вищесказане, метою роботи було визначити ефективність використання інтерактивних схем і таблиць при вивченні шкільного курсу «Біологія людини».

Дослідження здійснювалося у Житомирській СЗШ І–ІІІ ступеня №20 серед учнів 8 класу. Для дослідження були задіяні два класи загальною кількістю 64 учні (8–А клас – 32 учні, 8–Б клас – 32 учні).

Констатуючий етап дослідження полягав у визначенні рівня знань учнів 8–А та 8–Б класу. Для цього ми здійснили вхідний контроль рівня знань учнів шляхом проведення тестового зрізу знань з попередньо вивченої теми «Опора та рух», який складався з трьох рівнів складності: I рівень – тестові завдання з однією правильною відповіддю, II рівень – на послідовність, III рівень – передбачав розгорнуту відповідь на запитання.

Результати тестування засвідчили, що рівень знань учнів суттєво не відрізнявся (середній бал у класі 8–А склав 7,8, а у 8–Б класі – 7,7).

Для здійснення формуючого етапу експерименту 8–А клас виступив в якості контрольної групи, 8–Б клас – експериментальної. У першій групі заняття проводилися за традиційними методами навчання без використання

інтерактивних методів навчання, а в другій – із застосуванням інтерактивних методів навчання, зокрема схем та таблиць.

Нами було обрано три теми «Дихання», «Транспорт речовин», «Виділення. Терморегуляція»,

При оцінці результатів тестових зрізів знань, які ми провели після проведення занять із застосуванням інтерактивних схем та таблиць у експериментальній групі показник середнього балу зріс на 0,5 балів (з 7,7 до 8,2 балів). Також була відмічена тенденція до збільшення учнів із високим рівнем знань (на 6,2%) та зменшення – із середнім рівнем знань (на 10,4%). Водночас, показники рівня навчальних досягнень у контрольній групі учнів залишилися сталими.

Отримані результати свідчать, що використання інтерактивних схем і таблиць на уроках біології сприяє концентруванню уваги, підвищує інтерес до навчання, активізує формування інтересу до навчального матеріалу, що в результаті сприяє підвищенню успішності учнів.

Отже, використання інтерактивних схем і таблиць сприяє активізації роботи зорової, механічної та логічної пам'яті учнів, кращому запам'ятовуванню навчального матеріалу, удосконаленню вмінь роботи з навчальною інформацією підручників індивідуально та в команді; формує та розвиває загально навчальні компетентності учнів із біології.

Література

1. Грицай Н.Б. Методика навчання біології : навчальний посібник – Рівне : ТзОВ «Дока центр», 2016. – 272 с.
2. Подольська О.М. Інтерактивні методи навчання // Управління школою. – 2008. – № 19–21. – С. 87–90.
3. Структурно-логічні схеми. Таблиці. Опорні конспекти. Есе. Навчальні презентації: рекомендації до складання : метод. посіб. для студ. / уклад. : Л.Л. Бутенко, О.Г. Ігнатович, В.М. Швирка. – Старобільськ, 2015. – 112 с.

УДК 37.091.33:57(075.3)

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ ПРИ НАВЧАННІ БІОЛОГІЇ В 6-МУ КЛАСІ

О.В. Наумович¹, Л.А. Константиненко², Л.О. Перепелиця³

^{1,2,3} Житомирський державний університет імені Івана Франка, вул. Велика Бердичівська, 40, Житомир, 10008, Україна

У наш час вирішення основних педагогічних задач потребує новітніх концепцій. Найчастіше вчителями проводяться комбіновані типи уроків із застосуванням традиційних методів. За таких умов у межах академічної години надзвичайно важко організувати клас, зацікавити учнів, досягти поставленої